

REFERENCES

1. Honcharenko, S. U. (2010). Pedahohichni doslidzhennya: metodolohichni porady molodym naukovtsyam [Pedagogical research: methodological advice for young researchers]. Kyiv–Vinnytsia: TOV firma “Planer”. 308 s. [in Ukrainian]
2. Zavhorodnia, T. K., & Strazhnikova, I. V. (2021). Metodolohichni zasady pedahohichnykh doslidzen: navchal'no-metodychnyy posibnyk [Methodological foundations of pedagogical research: teaching and methodological guide]. Ivano-Frankivsk. 120 s. [in Ukrainian]
3. Lystopad, O. A., Mardarova, I. K., & Lystopad, N. L. (2024). Stanovlennya profesynoyi mental'nosti zdobuvachiv osvity v osvith'omu protsesi zakladiv vyshchoyi i fakhovoyi peredvyshchoyi pedahohichnoyi osvity [Formation of professional mentality of education seekers in the educational process of higher and professional pre-higher pedagogical education institutions]. Perspektivy ta innovatsiyni nauky (Seriya “Psykholohiya”, Seriya “Pedahohika”, Seriya “Medytsyna”). 10(44). S. 323–335. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-10\(44\)-323-335](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-10(44)-323-335) [in Ukrainian]
4. Lystopad, O., & Mardarova, I. (2025). Prakseolohichnyy pidkhd u rozvytku profesynoyi kompetentnosti pedahohiv: teoretychni zasady ta osvithni praktyky [Praxeological approach in the development of teachers' professional competence: theoretical foundations and educational practices]. Visnyk Dniprovskoyi akademiyi neperervnoyi osvity. Seriya: Filosofiya. Pedahohika. 2(9). S. 157–163. DOI: <https://doi.org/10.54891/2786-7013/2025-2-18> [in Ukrainian]
5. Luniachek, V. E. (2013). Kompetentnisnyy pidkhd yak metodolohiya profesynoyi pidhotovky u vyshchey shkoli [Competence-based approach as a methodology of professional training in higher education]. Publichne upravlinnya: teoriya ta praktyka. 1(13). S. 155–162. [in Ukrainian]

6. Dubaseniuk, O. A. (Ed.). (2012). Profesynna pedahohichna osvita: osobystisno oriyentovanyy pidkhd [Professional pedagogical education: personality-oriented approach]: monohrafiya. Zhytomyr: Vydavnytstvo ZhDU imeni I. Franka. 436 s. [in Ukrainian]

7. Sysoieva, S. O., & Krystopchuk, T. Ye. (2013). Metodolohiya naukovy-pedahohichnykh doslidzen [Methodology of scientific and pedagogical research]. Rivne: Volyns'ki oberehy. 360 s. [in Ukrainian]

8. Shcherbina, S. V. (2004). Diyal'nisnyy pidkhd yak teoretychna osnova orhanizatsiyni naukovy-doslidnyts'koyi roboty studentiv u vyshchomu navchal'nomu zakladi [Activity-based approach as a theoretical basis for organizing students' research work in higher education institutions]. Problemy inzhenerno-pedahohichnoyi osvity. №6. S. 80–85. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЛИСТОПАД Олексій – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Наукові інтереси: освітні, педагогічні науки; теорія і методика професійної освіти; дошкільна освіта.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

LYSTOPAD Oleksii – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Preschool Education State institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky”.

Scientific interests: educational and pedagogical sciences; theory and methodology of vocational education; preschool education.

Стаття надійшла до редакції 01.01.2026 р.

Стаття прийнята до друку 10.01.2026 р.

УДК 351.862:355.4:81'27

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-275-279

НЕНЬКО Юлія –

доктор педагогічних наук, професор,

професор кафедри мовної підготовки

Національного університету цивільного захисту України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7868-0155>

e-mail: nenko_yuliia@nuczu.edu.ua

РОЛЬ МОВНОЇ СПІЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ ТА ПІДТРИМАННІ БЕЗПЕКОВИХ СОЮЗІВ: ПЕДАГОГІЧНИЙ ВИМІР

Статтю присвячено аналізу ролі мовної спільності у формуванні та підтриманні безпекових союзів у сучасних умовах гібридної війни. У фокусі дослідження перебуває мова як соціокультурний і когнітивний чинник, що впливає на союзницьку поведінку держав, механізми довіри, координації та інституційної стійкості у сфері безпеки. Актуальність теми зумовлена зростанням ролі нематеріальних факторів безпеки в умовах поєднання військових, інформаційних та психологічних загроз, а також потребою осмислення цих процесів у педагогічному та професійно-освітньому вимірі. Проблематика статті полягає в недостатній теоретичній і емпіричній розробленості впливу мовної спільності на союзницькі відносини порівняно з традиційним акцентом на матеріальних і інституційних чинниках. У сучасних дослідженнях культурні зміни часто використовуються як допоміжні або контрольні, що ускладнює розуміння причин стабільності союзів та особливостей міждержавної кооперації в умовах гібридних загроз. Особливо це стосується сфери цивільної безпеки, де ефективність міжнародної взаємодії безпосередньо залежить від якості комунікації та мовної сумісності. Метою статті є теоретичне обґрунтування ролі мовної спільності як ключового чинника культурної ідентичності у формуванні та підтриманні безпекових союзів, а також визначення її значення для підготовки фахівців у сфері міжнародної та цивільної безпеки. Методологічною основою дослідження є поєднання конструктивістського підходу в теорії міжнародних відносин і положень теорії соціальної ідентичності, що дозволяє проаналізувати мову як символічний, когнітивний і функціональний ресурс безпекової взаємодії. У результаті дослідження обґрунтовано, що мовна спільність впливає на союзницьку поведінку держав через евристичний механізм сприйняття «свого» партнера та через функціональний механізм зниження транзакційних витрат координації, переговорів і спільних операцій. Показано, що вплив спільної мови є особливо відчутним у випадку оборонних союзів і в умовах кризового реагування. Окрему увагу приділено прикладному значенню отриманих висновків для діяльності ДСНС, зокрема у контексті міжнародної співпраці, професійної мовної підготовки та підвищення інституційної стійкості. Зроблено висновок про доцільність інтеграції мовного та міжкультурного компонентів у освітні програми підготовки фахівців безпекового сектору.

Ключові слова: мова; культурна ідентичність; гібридна війна; професійна підготовка; комунікативна компетентність; когнітивна безпека; мовна політика.

NENKO Yuliia –Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor at Language Training Department
National University of Civil Protection of Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7868-0155>
e-mail: nenko_yuliia@nuczu.edu.ua

THE ROLE OF LINGUISTIC COMMUNITY IN THE FORMATION AND MAINTENANCE OF SECURITY ALLIANCES: A PEDAGOGICAL PERSPECTIVE

The article examines the role of linguistic commonality in the formation and sustainability of security alliances under the conditions of hybrid warfare. The study focuses on language as a socio-cultural and cognitive factor that influences alliance behavior, trust-building mechanisms, coordination processes, and institutional resilience in the field of security. The relevance of the topic is determined by the growing importance of non-material security factors in contemporary conflicts that combine military, informational, psychological, and cognitive dimensions, as well as by the need to conceptualize these processes within a pedagogical and professional training context. The problem addressed in the article lies in the insufficient theoretical and empirical elaboration of linguistic commonality compared to the dominant focus on material and institutional determinants of alliances. In most studies, cultural variables are treated as secondary or control factors, which limits the understanding of alliance durability and cooperation mechanisms, particularly in hybrid threat environments. This gap is especially significant for the field of civil security, where the effectiveness of international cooperation largely depends on communicative compatibility and shared linguistic frameworks. The aim of the article is to substantiate the role of linguistic commonality as a key factor of cultural identity in shaping and maintaining security alliances and to determine its implications for the professional training of specialists in international and civil security. The research is based on a combination of the constructivist approach in international relations theory and social identity theory, which allows language to be analyzed as a symbolic, cognitive, and functional resource of security cooperation. The findings demonstrate that linguistic commonality affects alliance behavior through heuristic mechanisms of «in-group» perception and through functional mechanisms that reduce transaction costs in communication, coordination, and joint operations. Particular attention is given to the applied relevance of these conclusions for civil protection institutions, including the professional language training of emergency service personnel. The study emphasizes the importance of integrating communicative and intercultural competencies into educational programs for security-sector professionals.

Key words: language; cultural identity; hybrid warfare; professional training; communicative competence; cognitive security; language policy.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасних дослідженнях безпекові союзи розглядаються як одні з найважливіших інструментів забезпечення безпеки, формування балансів сил та організації міжнародної співпраці [2; 5]. Значна частина наукових праць зосереджена на поясненні причин формування та збереження союзів між державами, однак переважна більшість цих досліджень акцентує увагу на матеріальних та інституційних чинниках. До них належать зовнішні загрози, співвідношення сил, спільність зовнішньополітичних інтересів, тип політичного режиму, внутрішньополітичні стимули, економічна взаємозалежність та репутація держав у виконанні союзницьких зобов'язань [2; 5]. Соціальні та культурні чинники, які впливають на поведінку держав через когнітивні та ідентифікаційні механізми, залишаються недостатньо теоретизованими та емпірично дослідженими.

Ці підходи також мають значення для підготовки фахівців у сфері міжнародної безпеки та цивільного захисту, оскільки вони формують уявлення про роль культури та ідентичності у практичній діяльності. Розуміння ролі союзів та культурних чинників є критичним для формування освітніх програм підготовки фахівців у сфері міжнародної безпеки та цивільного захисту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У межах сучасних досліджень дедалі частіше наголошується на тому, що матеріальні чинники самі по собі не здатні повністю пояснити логіку міждержавної кооперації, особливо в умовах гібридної війни. Гібридні загрози поєднують військові, інформаційні, психологічні та когнітивні компоненти, що зумовлює зростання ролі нематеріальних факторів, зокрема ідентичності, сприйняття та символічних маркерів належності [2;

3]. За таких умов аналіз союзницьких відносин потребує виходу за межі суто раціоналістських моделей і залучення міждисциплінарних підходів, які враховують соціокультурні виміри безпеки.

Метою статті є дослідити роль культурної ідентичності, зокрема мовної, у формуванні та стабільності безпекових союзів, а також оцінити педагогічні імплікації для підготовки фахівців у сфері міжнародної та цивільної безпеки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження ставить у центр аналізу роль культурної ідентичності у формуванні та підтриманні безпекових союзів. Культурна ідентичність розуміється як багатовимірна категорія, що охоплює мову, релігію, етнічну спорідненість та історичні колоніальні зв'язки. Основний аргумент полягає в тому, що культурна ідентичність має значення для союзницької поведінки держав, проте серед усіх її складників саме спільна мова є найбільш впливовим і стабільним чинником, який підвищує ймовірність наявності союзницьких зв'язків [5; 7]. Особливо чітко цей ефект проявляється у випадку оборонних союзів.

Аргументація ґрунтується на поєднанні конструктивістського підходу в теорії міжнародних відносин і положень теорії соціальної ідентичності. Відповідно до останньої, люди схильні надавати перевагу тим, кого сприймають як «своїх», і підтримувати спільні ідентичності. Держави, будучи колективними акторами, сформованими в процесі націєтворення, відтворюють подібні моделі поведінки на міжнародній арені. Під час взаємодії з іншими державами вони схильні шукати партнерів, з якими мають культурну подібність, оскільки це сприяє довірі, передбачуваності та готовності до співпраці [5].

Водночас пояснення впливу культурної ідентичності загалом є недостатнім для розуміння того, чому саме мова відіграє провідну роль порівняно з іншими культурними характеристиками [1; 7].

У контексті гібридної війни мова набуває додаткового значення як інструмент інформаційного та психологічного впливу. Мовна політика може використовуватися не лише для консолідації власної спільноти, але й для дестабілізації противника, формування альтернативних ідентичностей та підриву довіри до державних інституцій [1; 3]. Саме тому мовна спільність між державами-партнерами виконує захисну функцію, знижуючи вразливість до маніпулятивних інформаційних впливів і сприяючи формуванню спільного безпекового дискурсу [5; 7].

По-перше, спільна мова працює як евристичний сигнал, що впливає на сприйняття потенційного союзника. Лінгвістична подібність створює уявлення про спільність інтересів, цінностей і стратегічних цілей, навіть якщо така спільність не є повною або об'єктивно доведеною. У сфері безпеки це посилює переконання в тому, що потенційний партнер поділяє аналогічні загрози та буде схильний до кооперативної поведінки [5; 7]. Оскільки мова є одним з найперших і найглибших елементів національної ідентичності, вона має сильний символічний ефект і суттєво впливає на когнітивні оцінки під час ухвалення зовнішньополітичних рішень [1; 3].

З когнітивної точки зору мова виконує функцію фільтра, через який суб'єкти безпеки інтерпретують реальність. Спільні мовні коди формують подібні наративи, понятійні структури та способи осмислення загроз, що є особливо важливим в умовах інформаційного перенасичення та кризової невизначеності [3]. Це зменшує ймовірність хибних атрибуцій, помилок сприйняття та асиметрії інформації між союзниками, що, своєю чергою, підвищує стабільність союзницьких відносин у сфері безпеки [5].

По-друге, мова діє через функціональний механізм, безпосередньо впливаючи на витрати, пов'язані з формуванням і підтриманням союзів. Спільна офіційна мова знижує транзакційні витрати переговорів, полегшує координацію, зменшує ризики непорозуміння і сприяє ефективнішій імплементації союзницьких домовленостей [5; 6]. Це має безпосереднє значення і для сектору цивільного захисту, зокрема у сфері міжнародної взаємодії органів і підрозділів ДСНС України під час спільних навчань, гуманітарних операцій і реагування на надзвичайні ситуації [4; 6].

Для органів цивільного захисту, зокрема Державної служби України з надзвичайних ситуацій, функціональний вимір мовної сумісності має не лише допоміжне, а й стратегічне значення. Участь у міжнародних рятувальних місіях, спільних тренуваннях і координації гуманітарних операцій вимагає високого рівня комунікативної готовності персоналу, що безпосередньо впливає на ефективність реагування та безпеку особового складу [4; 6]. У цьому сенсі мовна підготовка є

складником інституційної стійкості та професійної готовності до дій в умовах комплексних загроз.

Окрему увагу приділено відмінностям між типами союзницьких угод. Стверджується, що вплив спільної мови є сильнішим у випадку оборонних союзів, ніж наступальних. Оборонні союзи передбачають високий рівень довіри, довгострокові зобов'язання та готовність захищати партнера у разі зовнішньої загрози. За таких умов спільна мова не лише посилює відчуття солідарності, але й сприяє сприйняттю безпеки партнера як частини власної безпеки. Захист союзника зі спільною мовною ідентичністю може сприйматися як захист ширшої спільноти, до якої держава себе зараховує [2; 5].

На відміну від цього, наступальні союзи частіше мають інструментальний, ситуативний характер і базуються передусім на короткострокових стратегічних інтересах. У таких випадках культурні чинники, зокрема мова, відіграють другорядну роль порівняно з матеріальними розрахунками.

Запропонований підхід дозволяє по-новому поглянути на результати попередніх кількісних досліджень, у яких змінні культурної ідентичності використовувалися як контрольні. Емпіричні результати цих робіт часто демонструють стабільний позитивний вплив спільної мови на ймовірність формування союзів, тоді як ефекти спільної релігії чи етнічності є суперечливими [5].

Отже, спільна мова є важливим елементом культурної ідентичності, який суттєво впливає на поведінку держав у сфері безпекових союзів. Вона формує уявлення про спільність інтересів, знижує транзакційні витрати співпраці та особливо посилює готовність держав до участі в оборонних союзах. Визнання ролі мовної спільності розширює аналітичні можливості теорії міжнародних відносин і відкриває нові напрями для подальших досліджень взаємодії між культурними та матеріальними чинниками міжнародної безпеки.

Водночас доцільно глибше зупинитися на тому, чому саме мовна спільність є настільки стійким і відтворюваним чинником у різних історичних і регіональних контекстах. На відміну від інших компонентів культурної ідентичності, мова не лише символізує належність до певної спільноти, але й безпосередньо структурує процеси комунікації, мислення та ухвалення рішень. Вона формує спільні смислові рамки, через які політичні еліти інтерпретують міжнародні події, загрози та можливості. Саме тому мовна подібність здатна зменшувати невизначеність у міждержавних відносинах, що є критично важливим у сфері безпеки, де помилки у сприйнятті можуть мати надзвичайно високі наслідки.

Крім того, спільна мова полегшує інституціоналізацію союзницьких відносин. Вона сприяє формуванню стабільних каналів взаємодії між військовими, дипломатичними та бюрократичними структурами держав-партнерів. У довгостроковій перспективі це створює підґрунтя для появи спільних процедур, стандартів і практик, які підвищують сумісність збройних сил та ефективність колективних дій. Таким чином, мовна

спільність не лише впливає на рішення про вступ до союзу, але й сприяє його інституційній глибини та тривалості.

Роль мови особливо чітко виявляється у кризових ситуаціях, коли швидкість і точність комунікації мають вирішальне значення. У таких умовах держави з мовною спільністю мають перевагу у здатності оперативного координувати дії, обмінюватися розвідданими та формувати спільне бачення розвитку подій. Це ще раз підкреслює функціональний вимір мовної подібності та пояснює, чому такі союзи є більш стійкими до зовнішніх потрясінь.

Важливо також зазначити, що вплив спільної мови не заперечує значення матеріальних і стратегічних чинників, а радше взаємодіє з ними. Зовнішня загроза, баланс сил або економічні інтереси можуть створювати передумови для союзницької кооперації, однак саме культурна близькість, зокрема мовна, здатна сприяти вибору конкретного партнера серед кількох потенційно придатних альтернатив. У цьому сенсі мова виступає механізмом селекції союзів, який спрямовує держави до співпраці з тими, кого вони сприймають як більш «надійних» і «зрозумілих».

Розширення аналітичної уваги до мовної спільності також має методологічні наслідки для досліджень міжнародних відносин. Воно ставить під сумнів підходи, у яких культура зводиться до допоміжної змінної, та закликає до більш системного включення культурних факторів у теоретичні моделі. Подальші дослідження можуть зосередитися на взаємодії мови з іншими елементами ідентичності, а також на умовах, за яких мовна спільність втрачає або, навпаки, посилює свій вплив.

З методологічної точки зору зосередження уваги на мовній спільності дозволяє уточнити результати попередніх емпіричних досліджень, у яких культурні змінні часто розглядалися як другорядні. Запропонований підхід демонструє, що мова не лише корелює з союзницькою поведінкою, але й має чітко окреслені причинні механізми впливу, що робить її аналітично самостійною змінною у дослідженнях міжнародної та цивільної безпеки [5; 7].

Окремим аспектом, що потребує уваги, є роль мови як інструмента протидії інформаційно-психологічному впливу в умовах гібридної війни. У сучасних конфліктах мова використовується не лише як засіб комунікації, а й як механізм конструювання лояльностей, легітимації наративів та формування образу «свій-чужий» [1; 2]. У цьому контексті мовна спільність між союзниками здатна підвищувати стійкість до дезінформації, оскільки вона забезпечує спільні інтерпретаційні рамки та зменшує вразливість до маніпулятивних повідомлень. Таким чином, мова виконує не лише інтеграційну, а й захисну функцію, зміцнюючи когнітивну безпеку союзницьких держав [1; 3; 7].

Крім того, мовна спільність може розглядатися як чинник довгострокової стратегічної стабільності союзів. На відміну від ситуативних інтересів, які змінюються залежно від міжнародної кон'юнктури, мовна ідентичність

відтворюється через освітні системи, професійну підготовку та повсякденні практики міжінституційної взаємодії. Це сприяє формуванню спільного професійного середовища, зокрема у безпековій сфері, де мовна сумісність є необхідною умовою ефективної координації [4; 6]. У такому вимірі мова виступає не лише каталізатором створення союзів, а й ресурсом їх відтворення та адаптації до нових безпекових викликів.

Важливим доповненням до аналізу мовної спільності є розгляд її впливу на процеси стратегічного навчання та адаптації союзів. Спільна мова полегшує не лише поточну координацію, а й накопичення та передавання інституційної пам'яті – досвіду спільних операцій, кризового реагування, навчань і помилок, зроблених у минулому [5; 6]. Завдяки цьому держави-союзники швидше засвоюють спільні стандарти, ефективніше адаптуються до змін безпекового середовища та демонструють вищу здатність до колективного навчання, що є критично важливим у ситуаціях затяжних конфліктів і гібридних загроз.

Окремо слід наголосити на взаємозв'язку мовної спільності та легітимності союзницьких зобов'язань у внутрішньополітичному вимірі. Громадська підтримка участі держави у безпекових союзах значною мірою залежить від того, наскільки суспільство сприймає партнерів як «близьких» і «зрозумілих». Спільна або домінуюча мова комунікації сприяє позитивнішому образу союзника в публічному дискурсі, полегшує трансляцію спільних безпекових наративів і знижує рівень скепсису щодо союзницьких зобов'язань [1; 2; 7]. У результаті мовна подібність опосередковано впливає не лише на міждержавні рішення еліт, а й на стійкість союзів через механізми суспільної легітимації.

У прикладному вимірі запропоновані теоретичні положення мають безпосереднє значення для сфери цивільної безпеки та кризового реагування, зокрема для діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Умови повномасштабної війни актуалізували потребу України в інтенсивній міжнародній взаємодії у сфері ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, гуманітарного реагування, пошуково-рятувальних операцій та цивільного захисту. У цих процесах мовна спільність або висока мовна сумісність між партнерами відіграє критично важливу роль, оскільки безпосередньо впливає на швидкість обміну інформацією, координацію дій та ефективність спільних операцій.

Міжнародна співпраця ДСНС України з відповідними структурами держав-партнерів демонструє, що спільні або взаємно зрозумілі мовні коди знижують ризики помилок у кризових умовах, полегшують інтеграцію процедур і сприяють формуванню довіри між інституціями. Таким чином, мовна спільність виступає не лише фактором міждержавних безпекових союзів, а й важливим елементом безпекової архітектури цивільного захисту, що має особливе значення для

діяльності ДСНС в умовах гібридних та воєнних загроз.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. У підсумку, аналіз ролі спільної мови у формуванні та підтриманні безпекових союзів демонструє, що міжнародна безпека не може бути повністю зрозумілою лише через призму матеріальних інтересів і раціональних розрахунків. Культурні чинники, закорінені в ідентичності та повсякденних практиках взаємодії, відіграють не менш важливу роль. Усвідомлення цього дозволяє глибше пояснити логіку союзницької поведінки держав і сприяє розвитку більш комплексних і реалістичних теорій міжнародних відносин [3; 4; 6].

Розуміння ролі мовної спільності дозволяє інтегрувати практичні кейси у навчальні програми, що підвищує компетентність майбутніх фахівців у сфері цивільного захисту та міжнародної безпеки. Подальші дослідження можуть зосередитися на міждисциплінарних аспектах підготовки фахівців та взаємодії культурних та матеріальних чинників безпеки.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Денисенко С. Language policy as a tool of informational and psychological influence in the conditions of hybrid war. *Український літопис*. 2025. С. 46–51. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-8583-2024-4-46-51>
2. Дерев'яно С. Гібридна війна: інформаційно-безпековий вимір. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2024. № 18. С. 101–113. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-18-11>
3. Кобець Т. Когнітивна безпека в умовах гібридної війни. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2024. № 17. С. 67–73. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-17-9>
4. Ненько Ю. Педагогічні умови забезпечення ефективності професійно орієнтованої комунікативної підготовки майбутніх офіцерів служби цивільного захисту. *Освітній простір України*. 2017. № 11. С. 81–87.
5. Carlà A., Constantin S. Language Policies and Insecurities in Ukraine. *Nationalities Papers*. 2025. P. 1–19. DOI: <https://doi.org/10.1017/nps.2025.10071>
6. Nenko Y., Yaryhina V., Vorona V. Examining officers' readiness for foreign language intercourse in international operations. *Praxis Educacional*. 2021. Vol. 17, no. 46. P. 465–487. DOI: <https://doi.org/10.22481/praxisedu.v17i46.8816>
7. Shmidt T. Foreign language as an instrument of cultural security and resilience under hybrid threats. *Political Science and Security Studies Journal*. 2025. Vol. 6. DOI: <https://doi.org/10.33445/psssj.2025.6.3.2>

REFERENCES

1. Denysenko, S. (2025). Language policy as a tool of informational and psychological influence in the conditions of hybrid war. *Ukrainskyi Litopys*. S. 46–51. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-8583-2024-4-46-51> [in Ukrainian]
2. Derevianko, S. (2024). Hibrydna viina: informatsiino-bezpekovi vymir [Hybrid war: informational and security dimension]. *Visnyk Prykarpatskoho Universytetu. Seria: Politolohiia*. №18. S. 101–113. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-18-11> [in Ukrainian]
3. Kobets, T. (2024). Kohnityvna bezpeka v umovakh hibrydnoi viiny [Cognitive security under conditions of hybrid war]. *Visnyk Prykarpatskoho Universytetu. Seria: Politolohiia*. №17. S. 67–73. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-17-9> [in Ukrainian]
4. Nenko, Y. (2017). Pedahohichni umovy zabezpechennia efektyvnosti profesiino oriientovanoi komunikatyvnoi pidhotovky maibutnikh ofitseriv sluzhby tsyvilnoho zakhystu [Pedagogical conditions for ensuring the effectiveness of professionally oriented communicative training of future civil protection officers]. *Osvitnii Prostrir Ukrainy*. №11. S. 81–87. [in Ukrainian]
5. Carlà, A., & Constantin, S. (2025). Language policies and insecurities in Ukraine. *Nationalities Papers*. Pp. 1–19. DOI: <https://doi.org/10.1017/nps.2025.10071> [in English]
6. Nenko, Y., Yaryhina, V., & Vorona, V. (2021). Examining officers' readiness for foreign language intercourse in international operations. *Praxis Educacional*. 17(46). Pp. 465–487. DOI: <https://doi.org/10.22481/praxisedu.v17i46.8816> [in English]
7. Shmidt, T. (2025). Foreign language as an instrument of cultural security and resilience under hybrid threats. *Political Science and Security Studies Journal*. 6. DOI: <https://doi.org/10.33445/psssj.2025.6.3.2> [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

НЕНЬКО Юлія – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри мовної підготовки Національного університету цивільного захисту України.

Наукові інтереси: академічна та професійна комунікація; англійська мова для спеціальних цілей; іншомовна освіта; комунікація в службах екстреного реагування; вища освіта.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

NENKO Yuliia – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor at Language Training Department National University of Civil Protection of Ukraine.

Scientific interests: Academic and Professional Communication; English for Specific Purposes; Foreign Language Education; Emergency Services Communication; Higher Education.

Стаття надійшла до редакції 01.01.2026 р.

Стаття прийнята до друку 10.01.2026 р.

УДК 378:34:37.018.43

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-279-283

ПУГАЧ Віталіна –

доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри правознавства і гуманітарних дисциплін Вінницького навчально-наукового інституту економіки Західноукраїнського національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1653-7473>
e-mail: pugach.vitalina@gmail.com